

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a
lapszétküldésére vonatkozó
főszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.

Hármas szövetség.

Pécs, 1899. december 28.

Ha azt kérdezi az ember a kormány-
párti uraktól, hogy mért kell a magyar
legénynek a közös hadseregben „Hier“-rel
jelentkeznie, mért van kizárva a magyar
nyelv a konzuli növendékek vizsgájáról,
mért nem állíthatunk vámsorompót még a
fogyasztási adónk biztosítására sem, mért
kell nekünk a gazdasági közösséget egy-
oldalú intézkedésekkel is főtartannunk és
mért kell Ausztriában a 14. §. törvény-
telen alkalmazásával az alkotmányi alap-
törvényt is megsérteni: akkor fontoskodó
arcot öltve azt felelik, hogy mindez el-
kerülhetetlen a birodalom nagyhatalmi állá-
sának biztosítására.

Nagyhatalmi állás nélkül egyszerűen
játéklapdjává leszünk az idegen hatal-
masságoknak, a kiknek szeszélye szerint
kell még belső dolgainkat is intéznünk.
A saját érdekeink föltétlen megvédhetését,
saját erőnk független kifejtését csak úgy
biztosíthatjuk, ha aktív tagjai vagyunk az
európai nagyhatalmak koncertjének, a mely-
nek muzsikájára a többi kisebb potentátok
táncolni kényszerülnek.

Nos, hogy a nagyhatalmasságnak eme
sok áldozattal járó előnyeit a hármasszövets-
ségben milyen bőségesen élvezzük, arról
igazán megdöbbenő, de — sajnos — na-

gyon is hű képet festett tegnap Ugron
Gábor a magyar delegáció teljes ülésén.

Kimutatta, hogy minden nagyhatalmi
állásunk mellett a hármasszövetségben az
uszályhajó szerepére vagyunk kárhozhatóak,
a melynek nincsen saját mozgási erőtelepe
s azért kénytelen magát a vontató hajó
vezetése alá rendelni. A hármasszövetség-
ben a vontató hajót Németország képviseli,
az egész szövetség nevében a német csá-
szár beszél és a másik két szövetséget
Németország érdekeinek szolgálatába hajtja,
de mikor arról van szó, hogy a béke ér-
dekében a hármasszövetség áldozatot hoz-
zon, akkor mindig Magyarország az, a
melynek nyakába az áldozatok meghozata-
lát szózzák.

Magyarországban a hármasszövetség
azért volt mindig népszerű, mert egyik
főcéljának mondották védelmünket az orosz
hatalmi terjeszkedés ellen s mégis békes-
séggel törtük, hogy Bismark titkos egyez-
ségre lépett Oroszországgal s nyíltan hir-
deite, hogy Oroszország terjeszkedése a
Balkánon, amely ránk nézve kész veszede-
lem, Németországra nézve Hekuba, csak a
franciákkal ne szövetekezzenek a revans-akció
támogatására.

Ez a mi érdekeinkkel ellenkező poli-
tika készíti Németországot ma is, hogy
kedvezményekben részesítse az orosz nyers-
termékeket és nyomja a magyar termé-
nyeket. Ezzel lekenyerezik az orosz, a

magyartól nem félnek, hisz annak a hátán
fát is lehet vágni, csak ott ülhessen a
nagyhatalmasságok között az asztal végén.

Románia — bár nem nagyhatalom
— hasznos szolgálatot tehet a hármasszövets-
ségnek s azért ezt is bele kell édes-
getni. Oda dobják hát neki koncul a ma-
gyar érdekeket s a mi terményeink rová-
sára kedvezményezik a román földmivelés
termékeinek kivitelét.

Olaszország is hasznát akarja látni
a szövetségnek s a vállalt nagy terhek
fejében rekompenciát kér. Hát itt van
megint Magyarország, a melynek nyakára
bocsátják az olasz bort, hogy a saját bor-
termelésének rekonstruálására ne is gon-
dolhasson, vagy ha ehhez mégis hozzáfog,
belefektetett tőkéjére előre is keresztet
vethessen.

Hát Magyarország mit kap ezért a
sok áldozatért? Bizony semmit, mert Ma-
gyarország mint állam ismeretlen fogalom
a nemzetközi társaságban, mikor az álla-
mok követeléseiről, érdekeik védelméről
van szó, csak akkor fődözik föl, mikor
áldozatot hozni, terhet vállalni kell.

Azoknak az óriási katonai terheknek,
a melyeket a hadseregfejlesztés tesz immár
elviselhetetlenné, csak a hármasszövetség
az oka s minthogy az állig való fegyver-
kezésre leginkább Németországnak van
szüksége az óriási mérvű francia fegyver-

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

A férj nyugalma.

— Három monolog. —

Mondja: Egy asszony.

(Gitta, egy asszony, a ki inkább szép, mint fiatal,
inkább elegáns, mint kedves: lámpafénynél várja
urát. Izgatottan, diadalmasan égő arccal, nevető sze-
mekkel, rózsával a hajában, félfekvésben nyugszik
az ottomán és kezében tartott nyitott regényből —
nem olvas.)

Andor szerelmet vallott. Szavai nem lep-
tek meg, vakmerősége igen . . . Tudtam,
hogy szeret; nem hittem, hogy ezt megmerje
mondani. Arról, hogy szeret, nem tehetek;
arra, hogy nyilatkozzék, nem kapott tőlem
bátorítást . . . Jó fiú, csinos, művelt és gaval-
lér, de örült, valósággal örült, — ha hitte,
hogy megfogom hallgatni . . . Nagyon elnéző
vagyok iránta, ha inkább örültnek, mint ar-
cátlanak hiszem. Igen kiméletes voltam, hogy
csak szeme közé nevettem. Helyzetemben ez
volt a legjobb . . . A szegény bolond elké-
pedt. Ön megölt engem, mondá és távozott . . .
Oly őszintén levertnek látszott és annyira
sápadt volt, hogy szinte megsajnáltam . . .
„Ön megölt engem“. Azt hiszem, valamennyi
felült udvarló ezekkel a szavakkal kezd visz-
szavonulni . . . Tragikus szavak! Csak az

bennük a hiba, hogy sem el nem hiszik, sem
meg nem tartják . . . Az ilyen kudarcot val-
lott vallókat legalább is háromszor kell egy-
másután így megölni, hogy megszűnjenek —
nem: élni, de örült reményükbe bizni . . .
Eddig minden jól ment. Andor ur egyelőre
meg van ölve . . . Ez a dolog kettőnkre nézve
most el van intézve. De hát a harmadik
fél? . . . A férjem! . . . Megmondjam-e neki,
hogy mi történt? . . . Ha szólok, ki tudja,
mi történik? Mindenesetre tönkre teszem fér-
jem nyugalma . . . És miért? Egy semmiért!
Mert hiszen semmi sem történt. Egy bolond
ember bolondot beszélt . . . Ez az egész . . .
Azonban a bolond el van hallgattatva . . .
Miért áldoznám fel egy józan ember nyugal-
mát, egy elnémitott bolondért? . . . Hall-
gatok.

II.

(Gitta pirosba, fehérbe játszó arccal, idegesen fel-
indulva, erős megrázkódástól könyes szemmel, resz-
kető ajakkal, hajában egy rózsával, mely leesőben
van. Az ablakfüggöny mögé húzódva, attól fél,
hogy férje épp e pillanatban talál belépni és felin-
dulva látja őt.)

Andor megcsókolt . . . kiutasítottam. És
most sírok a szegény miatt és reszketek a
veszélytől, a miben forogtam . . . Ah, milyen
durva, erőszakos, vad ember a férfi, mikor
széttépi az illendőség korlátját. Ugy ölelt meg,
mintha megfojtana, úgy csókolt meg, mintha
megmarni akarna. Reszketek a harag és megaláz-

tatástól. A legborzasztóbb az, hogy én miattam
fejlődött a dolog idáig . . . Nem kellett volna
hallgatnom a multkor. Megk ellett volna mon-
dani a férjemnek, hogy milyen barátot bir ő
Andorban. Most nem lennék így megalázva,
most nem lenne olyan kínos a vallomás . . .
Férjem azt fogja tenni, mit megtesz minden
férj, ha feleségét megsértik: megverekszik a
szemtelenül, boszút áll a feleségéért. Az ar-
cátlan lakolni fog . . . Igen, hátha nem. Hátha
megmenekül, férjemet pedig haza hozzák vé-
resen, talán ennél rosszabbul . . . Mit tegyek?
Azért a kilátásért, hogy megleszek boszulva,
kockáztassam a férjem életét? . . . Avagy
hallgassak és titkoljam szegényem? A férjem
életét, vagy boszút? Megsértett nő vagyok,
ki elégtételt követel . . . de feleség is vagyok,
ki remeg férjeért! . . . hiszem, hogy a fele-
ség a nőt elhallgattatja . . . Nem tudom, más
asszony mit tenne e helyzetben . . . de én
. . . én hallgatni fogok.

III.

(Gitta halaványan, tört tekintettel, bomladozó hajzat-
tal, összekulcsolt kézzel áll a szoba közepén, lába előtt
egy eltáposott rózsza.)

Isten! ölj meg, vagy vedd el eszem,
hogy ne tudjak emlékezni . . . A pokol lángja
nem égetőbb, mint az a gondolat, hogy mi
voltam és mivé lettem? . . . Meghalni! Igen
. . . ez könnyebb, mint nem emlékezni . . .
A becsülettel elvesz az életnek minden értéke!
. . . De meghalni is nehéz becstelenül . . .

kezés miatt, hát ránk diktálja, hogy mekkora hadsereget tartsuunk, hogyan szereljük föl, hogyan szervezzük; szóval véderőnk összes kérdéseiben már nem is Bécsből, hanem egyenesen Berlinből adják ki az utasításokat.

Régi igazság az, hogy egész nagyhatalmi állásunknak s ebben a hármasszövetségnek nincsen más célja, mint hogy segítsük Németországnak megőrizni Elzász-Lotharingiát. Ezért vállaljuk az emésztő katonai terheket, ezért kell Magyarországnak a saját gazdasági érdekeit jobbra-balra osztogatott kedvezményekkel fölládozni.

De hát azt gondolná az ember, hogy a hozott óriási áldozatok fejében legalább a birodalom kebelén belül megkapjuk a jutalmunkat. De itt is csak keserű csalódás a bérünk. A hármasszövetség vezérlő államának, a német birodalomnak erejétől elkábítva, Ausztria németjei alig férnek a bőrükbe; nyíltan Ausztria szétrobbantására törekednek, a bécsi Hofburg előtt éneklék a „Wacht am Rhein“-t, orditozzák a „Heil“-t, viselik a buzavirágot s a Burgból mindezek hallatára és láttára nem hangzik feléjük más, mint hűségük és lojalitásuk dicsérete s minden kívánságuk föltétlen teljesítése.

Hja! a németekkel nem szabad kiaködni, mert mit szólna hozzá a német szövetséges; de a magyarok, azok mások. Azoknak nincsen rokonságuk a szövetségben, a kire támaszkodhatnának; bátran lehet hát őket föltétlen meghódolásra kényszeríteni. A németek loyálisak minden elszakadási tüntetés dacára, de a magyarok mindjárt rebellesek, mihelyt törvényben gyökerező önállóságukat érvényesíteni akarják csak a legcsekélyebb részben is.

Mert nem a németek mértéktelen hatalmi törekvései, nem az általuk teremtett fölfordulás veszélyezteteti a nagyhatalmi állást; hisz ezt a vezérlő hatalom, a nagy Németország jó szemmel nézi s ezért bi-

Ha megölnem magamat, meg kellene írnom férjemnek, hogy mi űzött a halálba . . . De vajjon kiengesztelném-e őt halálommal? Nem fordulna-e el megvetéssel a terítőtől, melyen az ő gyalázata fekszik? Nem fognak-e eltemetni siratatlanul? Érzem, nemcsak becstelenné, gyávává is lettem . . . Élni fogok, élni bűnöm s gyalázatomból szörnyű tudatával. És vele élni, vele, a kinek becsületes fejét szégyennel betörtem, a kit alávalóan megcsaltam — egy hozzám méltó, hitvány szeretővel . . . Mennyire szeretett, mennyire becsült és mennyire bizó és gyanutlan volt irántam . . . Oh nagyon is gyanutlan.

Más férj félti feleségét, ő nem féltett soha . . . De hát miért is nem féltett? Hogyan tudta olyan nyugodtan nézni, hogy az az ember körülöttem volt mindig . . . Neki tudnia kellett hogy mit jelent az, midőn egy férfi árnyékként követ egy asszonyt. Neki észre kellett volna venni, hogy ez az Andor veszedelmes ember. Neki el kellett volna távolítani . . . Nem. Ő ezt nem tette. Egész nyugodtan nézte, mint kisérte nejt egy férfi . . . De szabad-e egy férjnek nyugodtnak lenni, mikor feleségét veszélyek környezik? Én vétkeztem, igen, de ő is nagyot, igen nagyot hibázott . . . Oh, mert az ő vak, közömbös nyugalma volt az, a mi mellett így kellett vesznem, az én nyugalmam az övé miatt van oda örökre. Igen, ő az oka, hogy ez így esett meg . . .

G—e.

zony nem fog bennünket kidobni a hármasszövetségből.

De ha magyar finác áll a határon, ha a magyar állam nyelve a hadseregben is elismertetnék, az már megbontaná a birodalmi egységet, mert ha a magyar állam rendelkezhetnék magáról, nem lehetne a rovására kedvezményeket osztogatni az éhes szomszédoknak s akkor még talán Németországnak is rá kellene szánnia magát valamelyes áldozatra.

Ime ez a hármasszövetség haszna Magyarországra; tessék hát érte lelkesedni hős magyarok!

Farsangi naptár.

Pécs, 1899. december 28.

Véget értek a csöndes szezon napjai, Karnevál herceg már közeledik. Csörgeti bohóc-sapkáját s az esztendőt bucsuztató szilveszter-estélyeken vonul be hozzánk, hogy detronizálja a komolyságot és elfoglalja a helyét ő, a vigság fejedelme. És egyre-másra érkeznek a bali meghívók s a falakon megjelennek a plakátok, hirdelve a mulatni vágyó közönségnek, hogy ime itt a farsang és itt van vele a vigalmak korszaka. Kiki válogathat a mulatságok között és számot tarthat a többiek mellett arra is, a melyikben a legjobban akar mulatni.

Eppen ezért, hogy olvasóink mindig kellő tájékozódást szerezhessenek a farsang készülő báljai között, ime már ma megnyitjuk és hosszú nyolc hétre állandósítjuk a »Farsangi naptár« című rovatunkat, közölve abban idő és sorrendben a farsang mulatságait.

Mert nyolc hét az ideai farsang. Elég idő arra, hogy mindenki kimulassa magát és minden egyesület kilépjen a bálak rendezésének porondjára, a hol babérokat oly könnyen lehet aratni. Csak egy éjszakán át kell mulatni az amugy is mulatni vágyó közönséget.

Eddig a következő bálak vannak készülőben a farsangra:

Január 6. A »Vöröskereszt-egylet« bálja Siklóson.

Január 7. Pécsi Jótékony Nőegylet jelmezbálja a Nemzeti Kaszinóban. — Pécsi Műkedvelők Egyesületének bálja a Vigadóban.

Január 13. Jogászbál a Nemzeti Kaszinóban. — Zsolnaygyári tűzoltók bálja a Scholtz-sörházban.

Január 20. Helyőrségi bál a Nemzeti Kaszinóban.

Február 17. Helyőrségi táncestély a Vigadóban.

H i r e k.

Pécs, 1899. december 28.

A »Magyar Nemzet« Pécsről.

A Jókai Mór és Beksics Gusztáv főszerkesztésében megjelenő »Magyar Nemzet«, a kormány félhivatalosa, »Társadalmunk« címen hetenkint csütörtöki számában ismertetni szokta az ország egy-egy nagyobb városát.

Mai számában Pécsét ismerteti, mely határvárosra a magyarságnak rendkívüli érdekei vannak bízva — mondja a »Magyar Nemzet« s hol egy erőteljes középosztály védi a magyar haza érdekeit. A cikk röviden ismertette Pécs társadalmi múltját és jelenét, a továbbiakban ezeket mondja:

A megélhetési viszonyok a nagy középosztályra rendkívül nyomasztók és pedig különböző okokból. A nehéz megélhetési viszonyoknak egy praktikus eredményük volt. Az, hogy január 1-étől kezdve úgy Pécs szab. kir. város, mint Baranya vármegye tisztviselői, az

előbbinek nagy tanítói kara is, az eddiginél átlag 20 százaléknyi fizetésemelést fognak élvezni. Pécsen e végből a város minden lakójára, tisztviselőkre is, 5% házbér-krajcárt vetettek ki, Baranya vármegye pedig 2% pótdadót vetett ki a tisztviselői fizetésemelések fedezésére.

Pécsen így segített a nagyközönség a közigazgatási tisztikar baján, de ez ismét megnehezíti a nagy középosztály megélhetését, mert annak lakása megdrágul új évtől öt százalékkal. És így minden napocsának megvan a maga új terhe, új adója! Mindennap nehezebb lesz a megélhetés és nem akad a középosztálynak, az 1000 - 2000 forint fizetéses embernek törvényhatósága, mely fölemelné fizetését, hogy elviselhesse ezen terheket, melyeknél még nyomasztóbb az adósság, mely után kamatot és törlesztést kell fizetni. Az adósság a középosztály rákfenéje. Ez szüli az elégedetlenséget, a kétségbeesést, a gondot. A drágulást megakadályozni alig lehet. A kincstár elvette a városoktól a fejleszhető jövedelmi forrásokat. Elvette a regáliákat, a sör- és cukoripar kihasználását, egyelőre meghagyva a bor- és husfogyasztást, de ezt is oly bérösszegekért, hogy azokból alig lehet hasznot kihozni. Ezért engedte most meg a törvényhozás az utóbbiakra a pótlék kivetését, mely ismét megdrágítja az életet. Megdrágult a kövezetvám is, mert aszfalt, urijárda kell a népnek, de ez különben olcsóbb, mint a folytonos javításra szoruló kövezet. Hogy jövedelmét szaporítsa a város, nemrégiben fölemelte az előzőleg is drága helypénzt és nem kis mértékben drágította meg ez is a fogyasztásra a városba hozott élelmi cikkeket. Ezeknek áralakulására befolyással van, hogy a fővárosi vásárcsarnokok részére vásárolják össze a legjobb falatokat faluhelyeinken, különösen nyáron, mikor az olcsó hajó-ut áll az árucikkeknek Budapestre való szállításánál rendelkezésre. Jóformán csak a maradék jut piacinkra és azt is megterheli a drága helypénz, melyet a termelő a fogyasztó közönségen szed be.

A mai kedvezőtlen helyzetnek előidézője többek között, hogy tényleg sok állami munkát kell a városnak közlegeivel végeztetni, így folytonos a tisztviselők és a közterhek szaporítása. A város, a melynek az állam a főjévedelmi forrásait elvette, így kénytelen helyi adókról gondoskodni. Megvámolja a vasuton érkező árut, melyet így drágábban kénytelen a kereskedő eladni. Pécsről indult ki a szikviznek helyi megadóztatása, mely több ezer forint jövedelmet hoz a városnak; itt is megadóztatták a kerékpárt, de a folyton növekedő szükséglet kétségen kívül még újabb terhes jövedelmi forrásoknak lesz szülője. A város iskolai kiadásai meghaladják az évi 80 ezer forintot. A lakásviszonyok is kedvezőtlenek. Alig van a városban üres lakás. Az építkezési kedv hanyatlott, mert a kért hazadómentesség meghosszabbítását 20 évre nem adta meg a kormány.

A házakon is a sok teher és itt nem csupán az intabulált terhekre gondolok, hanem a háziuraknak a közterhekben való részesezésére. Csaknem ötven százalék a pótdó és ehhez jönnek még a közvetett adók, viz- és utadó, melyek szintén igen terhesek és a háziur életét sem teszik valami irigyeltté. Mindezen körülmények lehangoltá teszik a középosztályt, melynek szórakozását a színház mellett a kávéház képezi. Ebben a tekintetben versenyeznek Budapesttel, Mennyi szép és nagy kávéház! A színházat a középosztály tartja fenn és a kereskedő-világ. A magasabb állású tisztviselőket — kevés kivétellel — csak kivételes alkalmakkor látjuk színházban, kávéházban, a mint azok nyílt házat alig visznek és jó példával járnak elől a — takarékoságban. Itt van a középosztály bajának egyik főfészke. A meddig szerényebb javadalmazásu, nem mozog a körülmények által rsá parancsolt szük keretben, hanem az életet

könnyebb oldaláról fogva föl, jövedelmén túl költsékezik és adósságot csinál, mely adósság oly mérvben emelkedik, hogy egész életére nagy gondot vesz magára. A tisztviselőnél lehetetlen kellene tenni, hogy hitelt kapjon, vagy könnyelmű adósság miatt büntetést kellene elszenvednie, — ez rögtön megváltoztatná és biztosítaná az utánuk jövők anyagi létét. Látva a vergődést, melyből sokan nem szabadulhatnak, tudva sokaknál, mire költöttek el a kölcsönt, miként nem törődnek a holnappal, nem tarthatom oly lelketlen intézménynek az adósok börtönét, mely ha most is fenyegetné a könnyelmű adósságszínélőt, sok bottlásnak venné elejét, sok egzisztenciát mentene az meg a biztos alamerüléstől.

Napirend 1899. december hó 29-én.

Naptár: péntek, dec. 29. — Róm. kath.: Tamás. — Prot: Dávid. — Görög-kel.: (dec 17.) Dániel. — Zsidó: Tebeth 27. — Nap két 7 óra 51 perckor; nyugszik 4 óra 13 perckor. — Hold két reggel 4 óra 58 perckor; nyugszik 1 óra 40 perckor délután.

Időjárás. Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: hőemelkedés és helyenkint csapadék várható.

Színház: »Böregé«, operett.

— (Pécsváros közigazgatási bizottsága) ma délelőtt 10 órakor a városháza közgyűlési termében rendkívüli ülést tartott. Az ülésen Majorossy Imre polgármester elnökölt, ki megnyitójában — mivel ez évben a bizottság ma ülésezett utoljára boldog újévet is kívánt a bizottsági tagoknak. A bizottsági tagok azonban csak lassan szállingóztak az ülésre s tíz óra helyett féltizenegy órakor kezdődött az ülés, a melyen jelen voltak: Tróber Aladár dr. főjegyző, Egrý József, Nick Alajos tiszti ügyész, Salamon József kir. tanfelügyelő, Dragonescu Dömjén kir. pénzügyigazgató, Tichy Ferenc dr. első aljegyző, Círer Elek dr. tiszti főorvos, Kovácsfi Kálmán kir. főmérnök, Nendtvich Andor árvaszéki elnök, Szuly János, Ullmann M. Károly, Kindl József és Pleininger Ferenc. Az ülés éljenzés között vette tudomásul, hogy a törvényhatósági bizottsági közgyűlés a közigazgatási bizottságból az ez év végével kilépő öt tagot, ugymint: Egrý Józsefet, Jobszt Lászlót, Kindl Józsefet, Ráth Mátyást és Szeredy Józsefet a bizottságba az 1900. és 1901. évekre újból beválasztotta. Ráth Mátyás felebvezését vasuti tűztávlaton belül történt építkezése ügyében a kereskedelmi miniszterhez felterjeszteni határozta az ülés s ezután a különböző albizottságokat választották meg. Ülés végén Egrý József felszólalására a bizottság megbizta a polgármestert, hogy az újév alkalmából báró Fejérváry Imre dr. főispán előtt a bizottság jókívánságait tolmácsolja. Az ülés 11 órakor ért véget.

— (Az erdőéri kerületek.) Mint azt már lapunkban több ízben megírtuk, a jövő év elejétől kezdve hatályba lép a vármegye területén levő urbéresek és magánosok erdeinek állami kezelése, s erre való tekintettel, a Baranyavármegye közigazgatási erdőszeti bizottsága körlevelet bocsájtott ki, mely szerint a vármegye területén levő erdős részeket erdőéri kerületekre osztja fel. Az első csoportba tartozik Hosszúhetény község volt urbéreseinek erdeje, fás legelője, Pécsvárad község erdeje és Siklós nagyközség erdeje. Ezen birtokok őrizetével egy-egy szakvizsgázott erdőőr van megbizva, amiért is nevezett birtokosokat azon kötelezettséggel, hogy erdejük, illetve fás legelőjük őrizetével továbbra is szakvizsgázott erdőőröket tartoznak alkalmazni, a kerületi erdőéri javadalmazáshoz való hozzájárulás alól a közigazgatási erdőszeti bizottság fölmentí. A második csoportba sorozott erdőbirtokok négy erdőéri kerületbe osztatnak be, és pedig következőkép: Az első a rácpetrei erdőkerület. Az erdőőr székhelye: Rácpetre. Erdőszolga székhelye: Iván-Battyán. Erdőőr fizetése: 280 frt és 60 frt lakbér. Erdőszolga fizetése: 120 frt és 40 frt lakbér. A

második az egerághi erdőéri kerület. Erdőőr székhelye: Egerágh, fizetése: 280 frt, lakbéré 60 frt. A harmadik a cserkúti erdőéri kerület: erdőőr székhelye: Cserkút, fizetése 280 frt, lakbéré 60 frt. A negyedik a dunaszekcsői erdőéri kerület; székhelye: Dunaszekcső. Erdőszolgai székhely: Mohács. Erdőőr fizetése 280 frt és 60 frt lakbér, utiátalány 60 frt. Erdőszolga fizetése 160 frt, lakbéré 40 frt. A harmadik csoportba sorozott birtokokra vonatkozólag a közigazgatási erdőszeti bizottság hét erdőéri kerületet szervez, és pedig: a pécsi, sásdi, magyar-egregyi, oszrói, hegyeszentmártoni, villányi és helesfai erdőéri kerületeket. A hét erdőéri kerület mintegyikének élén egy szakvizsgázott erdőőr fog állani, kinek a szolgálati és fegyelmi szabályokban előirt kötelezettségekből kifolyólag az elrendelt munkálatok végrehajtása és a jelentések beszolgáltatása az erdőszeti és gyéritési munkálatok személyes vezetése s az erdőőrzés, illetve az ellenőrzés gyakorlása képezi teendőit.

— (A mohácsi jótékony nőegylet karácsonyfája.) Mint minden évben, úgy az idén is rendezett a mohácsi jótékony nőegylet karácsonyfa-ünnepélyt a kaszinó nagytermében, amely alkalommal mintegy 70 szegény iskolás gyermeket ruházott föl. Az ünnepi beszédet Szommer Gyula, mohács-belvárosi káplán tartotta, a melyet nagyszámú közönség hallgatott végig.

— (Ritka vadászsákmány.) A nagy hideg nemcsak a vadludakat hozta meg megyénkbe, melyek pl. Kacsótán a vetéseket szállották meg, hanem olyan vadakat is, melyek nálunk, vendégképen is, ritkaságszámba mennek. Így, mint nekünk írják, f. hó 22-én a nagyvátyi lelkész ludakra vadászván, a kukoricatáblák közt 3 nagy madárra lett, melyek közül egyet szerencsésen le is terítvén, az egy szép, kinőtt him tüzoknak (Otis sarda) bizonyult, melynek itt hírért is alig ismerik. A szép állat nagyságban egy kinőtt pulykát meghalad s igen szép tollazattal bír. A madarak nem távoztak a határból, a másik kettőt estve újra látták a földön ülve, szinte feküdvé, melyek messziről nézve úgy tűntek föl, mintha két juh feküdt volna a földön. A nagy Alföld s Fehérmegye — épen nem költözködő — madarainak idejövételét valószínűleg a napokban uralkodott tartós és erős szelek magyarázhatják meg.

— (A jégről.) A hármass ünnep egyik legkellemesebb szórakozása volt a korcsolyázás. Bizony nagyon jól tudhattak imádkozni a pécsi jégcsalád kisasszonyai és menyecskei, mert az utóbbi napoknál szebb időket nem kívánhattak a korcsolyázók. Hó nem akadályozta a csuszkalást, a jég sima és kemény, az idő enyhe, kellemes volt és kell e ennél több? Künn is volt a jégcsalád egész nap a jégpályán, az utcán alig volt látható kis és nagy kisasszony korcsolya nélkül. Egész nap künn a jégen iringáltak, csisz-csuszáltak és legkedvesebb mulatság is, mikor a jég hátán repdes a sikongó ifjuság. És jó is felhasználni a kedvező alkalmat, mert lehet, hogy pár nap múlva olvadni kezdhet a jég és ropogó hó helyett sáros csatákban jár majd a nép.

— (Miklós Pista levele.) Az Amerikába vándorolt volt pécsi ügyvéd a napokban Kaposvárra levelet írt Amerikából. A levél kelt Craton Pa. dec. 8-án. Még mindig a bujdosás nehéz köve nyomja lelkét; mindig csak a honvágy bántja szívét, nincs maradása ott sem; egyik államból a másikba, egyik

városból a másikba fut, költözik, mint a menekülő Lóth, midőn a kénköves lángok elől menekült. Fájdalmas soraiban többek közt ezeket írja: »Sorsunk, tragédiám közeledik a végéhez; már éneklek.« Áld meg uram koronámat. Mit lehet e szavakból kiérteni? hogy vagy nagy katasztrófa fenyegeti a családot; vagy nem bírván tovább elviselni a honvágy nagy fájdalmait, a kocsit rudja hazafelé áll!

— (A mohácsi kath. legényegylet) f. hó 26-án tartott műkedvelő előadása zsufolt ház előtt folyt le, oly temperamentummal és precizitással, hogy a szereplők, kik tehetség dolgában kevéssel állnak a színészek mögött, csaknem magukkal ragadták a publikumot. A tabló megragadó képe pedig oly hatást idézett elő, hogy a bámulat hangja surrant végig az egész termen. Az előadás anyagilag is jól sikerült, a mennyiben 90 frtot jövedelmezett.

— (Központi választmány ülése a vármegyén.) A központi választmány Tormay Károly alispán elnöklete alatt ma d. előtt tartotta ülését. Jelen voltak Koszits Kamill főjegyző, Jeszenszky Lajos árv. elnök, Nagy Jenő főügyész, Lehel Győző, Horváth Antal szentlőrinci főbíró, Darócy Aladar, Koszits Szilárd, Gyenes Klétus, és Seck Károly. Az ülésen végleg megállapították a jövő évi képviselőválasztók névjegyzékét.

— (Egy új bizottság.) Dragonescu Dömjén kir. pénzügyigazgató előterjesztette a város közigazgatási bizottságának mai ülésén, hogy az új italmérési törvény értelmében ezután a pénzügyigazgatóság kebelében történt kivetések ügyében másodfokban a közigazgatási bizottság kebeléből kiküldendő elnök és helyettese vezetése alatt működő bizottság fog itélkezni, harmadfokban pedig a pénzügyminiszter. A bizottság mandátuma három évre szól s hozzá a kivetések ellen nyolc nap alatt lehet felebeznit. A bizottság mellé a miniszter két szakértőt küld s a pénzügyigazgatóság is hív be szakértőket. Az ülés ezeket tudomásul véve az új bizottság elnökévé Egrý Józsefet, alelnökké pedig Kindl Józsefet választotta meg.

— (A siklói-utcai vasuti átjáró.) A siklói-utcai vasuti átjárónál a pályatest szintjének megváltoztatása iránt folyamatba tett eljárás ügyében a kereskedelmi miniszter kérte az átjáró forgalmának megfigyelését. A forgalmat október 24-től november 8-ig terjedő időben figyelték meg s ennek eredményéről Kovácsfi Kálmán kir. főmérnök ma tett jelentést a város közigazgatási bizottságának. A jelentés szerint hétköznapokon átlag 1500—1600 kocsit és 3000—4000 gyalogos közlekedik az átjárón; szombati hetivásárok alkalmával pedig a kocsiközlekedés 5700—6200 között és a gyalogközlekedés 4500—6700 között váltakozik. A mi pedig a vasuti átjáró elzárását illeti, az huszonnégy óránként huszonháromszor történik és pedig 5—6 percnyi időtartamra. A jelentést a bizottság a kereskedelmi miniszterhez felterjeszteni határozta s a helyszíni tárgyalásra Majorossy Imre polgármester elnöklete alatt Szuly János, Egrý József, Ullmann M. Károly, Pleininger Ferenc, Kindl József, Záray Károly dr. és Kovácsfi Kálmán tagokból álló bizottságot küldött ki.

— **(Kereskedők baja.)** Egy lancsuki kereskedőtől vettük a következő panaszos levelet: »Tekintetes Szerkesztő ur! A kincstár megköveteli, hogy a vasuti küldeményekhez bélyeggel ellátott szállító leveleket használjunk, sőt a külföldi küldeményekhez 10 filléres bélyeggel ellátott árunyilatkozatot állítsunk ki; de ezen blanketták hozzáférhetőségéről nem gondoskodik s így az árut feladó közönség a vasuti hivatalnokok sziveségére van utalva, de ha valaki esetleg azok kegyében nem részesül, annak örülnie kell, ha tudomása van pldl. Mohácson hol kaphat olyant kéz alatt. De akkor már nem kaphatók a szállító levelek 12 fillérért s az árunyilatkozatot 10 fillérért, hanem 2 fillérrel drágábban, a mi aránylag az ez alkalommal reánk rótt adót 20%-al még megnagyobbítja, sőt megesezt már rajtam, hogy egy szállító levélért 20 és 22 fillért kellett 12 fillér helyett fizetnem. Tehát, ha már a kincstár megköveteli, hogy ezen alkalommal adózzunk, helyén volna, ha a szállító levelek s árunyilatkozatok beszerzését a bélyegárudákban az eredeti árakban hozzáférhetővé tenné. Teljes tisztelettel kérem tekintetes szerkesztő urat, sziveskednék becses lapjában az illető hatóság t. i. a m. kir. pénzügyigazgatóság figyelmét ezen hiányra felhívni.«

— **(A „Pécsi Műkedvelők Egylete“)** 1900. január 14-én d. u. 3 órakor tartja rendes évi közgyűlését az egyleti helyiségben (Papnövelde-utca 30. sz.) Ezuton is kéri a t. tagok szives megjelenségét a választmány.

— **(Vonatkésések.)** Szeretnénk az országban mindenütt vonatkésések és vasuti karambolok történnék, A pécsi közönséget sem kímélik meg ezek a balesetek és késések s ha szerencsétlenül nem is végződtek, de tengersok kellemetlenséget okoztak. A bécsi gyorsvonat póstája lekéselt, mert Barcsnál a postakocsi tengelye kigyulladt. Így természetesen a bécsi posta ma nem érkezett Pécsre s legfőlebb csak az esti 8 órai gyorsvonattal érkezik meg. A budapesti postát sem kaptuk meg a rendes időben, mert Dombóváron az óriási késés következtében az összeköttetés megszakadt. A budapesti posta legfőlebb a négy órai személyvonattal jön meg. Vajjon meddig lesznek még napirenden ezek a folytonos vonatkésések?!

— **(A kórházi bizottság ülése.)** A kórházi bizottság ma délután 3 órakor ülést tartott a városháza közgyűlési termében. Az ülésen Majorossy Imre polgármester elnökle alatt megjelentek: Erreth Lajos dr., kórházi igazgató-főorvos, Bokor Emil dr. és Kenessey Aladár dr. kórházi osztályorvosok, Schwarz Frigyes dr. kórházi főorvos, Cirer Elek dr. városi tisztifőorvos, Kelemen Mihály dr. ny. főtörzsorvos, Reeh György városi tanácsnok, Herbert János gazdasági tanácsnok, mint előadó, Károly Ignác apátplebános, bizottsági tag és Makai István mint jegyzőkönyvvezető. Az ülés tárgyát a városi közkórház villamvilágítása és a rozzant állapotban levő két gőzkazánnak ujjakkal való kicserélése képezte. A villamvilágításra vonatkozólag akként tett előterjesztést a bizottság, hogy a közkórház villamvilágítására a város újabb három évre a pécsi villamos részvénytársasággal kössön szerződést. A gőzkazánokra nézve pedig — miután azok kicserélése az állami mérnök véleménye szerint is, rozzant voltuknál fogva mielőbb szükséges, a kórházi bizottság Schranz Károly pozsonyi cég ajánlatát, javasolja elfogadásra, mely cég két vízcsapos gőzkazán szállítására 7000 frtért vállalkozik s ez ár három év alatt fizetendő. Ebben a hétézer forintban azonban nincs benne a kazánok

felállítási és beépítési ára, mi körülbelül 8—9 száz forintot tesz ki, ez összeget azonban a bizottság régi kazánok eladási árából reményli beszerezhetni. Ezután még néhány kisebb folyó ügyet tárgyalt le a bizottság, melynek ülése négy órakor ért véget.

— **(Választások a közigazgatási bizottság kebelében.)** A város közigazgatási bizottságának mai rendkívüli ülésében hét albizottságot választottak. És pedig:

a **fegyelmi választmányba** beválasztották az állami tisztviselők közül rendes tagokul *Dragonescu* Dömjén kir. pénzügyigazgatót és *Salamon* József tanfelügyelőt; póttagul *Kovácsfi* Kálmán kir. főmérnököt. A bizottság tagjai közül pedig rendes tagokul *Aidinger* Jánost és *Krasznay* Mihályt; póttagul *Ráth* Mátyást.

Az **erdészeti albizottság** tagjait titkos szavazás útján választották meg. Megválasztottak: *Krasznay* Mihály elnöknek 11 szavazattal; *Egry* József alelnöknek 10 szavazattal és *Ráth* Mátyás rendes tagnak 11 szavazattal.

A **másodfoku erdei kihágási bizottságba** rendes tagokul beválasztottak: *Egry* József, *Kindl* József, *Szeredy* József dr. és *Krasznay* Mihály; póttagok lettek: *Pleininger* Ferenc, *Szuly* János, *Ullmann* M. károly és *Záray* Károly dr. A megválasztottak közül először jelen volt három tag: *Egry*, *Szuly* és *Ullmann*. Ezek az esküt letévén, ép akkor lépett a terembe *Kindl* József, a kit azután nyomban feleskettettek. Hasonlóan járt *Pleininger* is, a ki meg *Kindl* esküjének végszavaira érkezett az ülésre s nyomban ő is letette az esküt.

A **törvényhatósági pótdadó és közuti adóügyek** másodfoku elbírálására hivatott bizottság tagjai lettek: *Egry* József, *Kindl* József, *Szuly* János és *Ullmann* M. Károly.

A **gyámügyi felelősségek** elbírálására hivatott küldöttségbe megválasztottak rendes tagokul *Egry* József és *Kindl* József; póttagul pedig *Pleininger* Ferenc.

A **mezőgazdasági munkásügyekben** itélkező bizottság rendes tagjaiul megválasztottak: *Jobst* László dr., *Szeredy* József dr., *Tróber* Aladár dr., a ki előadó is és *Záray* Károly dr. Póttagok lettek *Pleininger* Ferenc, *Egry* József, *Szuly* János és *Ráth* Mátyás. A megválasztottak — a távolvolt *Jobst*, *Szeredy*, *Záray* és *Ráth* kivételével — az esküt nyomban le is tették.

Az **ipartanácsba** titkos szavazás útján 12 szavazattal megválasztottak rendes tagokul *Kindl* Ferenc és *Ráth* Mátyás; póttagokul *Hartil* Ferenc és *Scholz* Antal.

— **(Behajthatatlan adók leírása.)** A város közigazgatási bizottságának mai ülésén *Dragonescu* Dömjén kir. pénzügyigazgató előterjesztette, hogy az eddigi szorgos felülbírálatok után 11.478 frt 48 krajcár adó vált a nemleges zálogolási jegyzőkönyvek alapján behajthatatlanná. Kérte tehát ez összeg leírását, a mit a közigazgatási bizottság el is rendelt.

— **(Szobatus.)** Könnyen végzetessé válható szobatus volt a napokban Peterden, hol *Király* István odaváló lakos konyhájában a túlfűtött kemencének a csövétől tüzet fogott a mestergerenda. Szerencsére azonban a házbéliek idejekorán észrevették a fenyegető veszélyt és elejét vették a tűz tovaterjedésének, mely így csak jelentéktelen károkat okozott.

— **(Megtámadott vándorlegény.)** *Klein* József budapesti illetőségű vándorlegényt a napokban az egerághi országuton eddig ismeretlen tettesek — állítólag — megtámadták és egy csomagba kötött ruhaneműjét és élelmiszerét elvették tőle. A vándorlegény a hatóságnál jelentést tett az esetről, mely azonban az igazság valószínűségét is nélkülözi, mert

nem gondolható, hogy valaki kitegye magát ily csekély értékért a hatósági üldöztetésnek. Sokkal valószínűbb, hogy a vándorló legény az elmondott mesével szánalmat akar gerjeszteni s tán így óhajtott magának némi segítséget szerezni. *Klein* Józsefet visszatoloncolják illetőségi helyére, az állítólagos tettesek után pedig megindították a nyomozást.

— **(Egy negyvennyolcas honvéd aranylakodalma.)** *Grád* Dániel 48-as honvéd, e hó 25-én ünnepelte Pakson házasságának 50 éves fordulóját. Ez a derék iparos, aki a szabadságharcot *Percel* Mór alatt mint 20 éves fiatal ember végig küzdötte, a világosi fegyverletétel után, hosszas bujdosás után, Pakson, Tolnamegyében telepedett le s 1849. karácsony másodnapján megnősült. Azóta teljes erőben, zavartalan boldogságban folytatja az asztalos mesterséget.

— **(Kivirágzott mérnöki bölcsesség.)** A régi időkben szép, egyenes utca volt a Siklósi-országut, szép fasorral szegélyezve. Hasonlított a szép nagybajuszu magyarhoz, mig ma olyan borotvált képű, szegletes lazábrázatszerű formája van. Mert a nálunk mindenhatóvá lett mérnöki akarat az ut egyik felét egy méterrel feltöltötte, a másik felét körülbelül ugyanannyival lehordatta, miáltal az egyik soron lévő házaknak teteje is alig látszik ki a járda fölé, a másik soron pedig a pincével járunk egyszínvonalon. Arról nem is szólunk, hogy az évtizedes, árnyatadó szép akácfasort is kivágatták. (Hogy tütenének vele a másvilágon a kitalálója alá . . .!) A mérnöki lángelme ezen sulyok eldobálásának nagysága csak most, a sikos téli évad beálltával észlelhető egész terjedelmében, mikor a terhes kocsik egymás után csusznak, faralnak le az indóház- és gyár utcák közti részen a túlmagasra feltöltött uttestről. A napokban egy liszteskocsival történt ily baleset s ma a második is megvolt. Ma reggel 8 órakor egyik helybéli fakeskedőnek terhelt szekere siklott le az utról a Siklósi-országut 22 számú ház előtt. A kocsis irtózatos hű-hó között csapkodta-verte lovait, hogy újra az utra térjenek, de hát a lehetetlenséggel szemben szegény párak nem győzhettek. Végre is kénytelenült a kocsis lerakodni s üres szekérral az utra felhajtvá, ott újból megrakodni s ugy 10 óra felé folytathatta útját. Egyébként — mint halljuk, ez a mérnöki lángelme még egyre foglalkozik azon környék »szépítésével«. Ugyanis az indóház utcában lévő remek fasort akarják kivágnatni, hogy helyette csak egy sort ülteszen, persze — ecetlából. Elvárjuk azonban a közönség jóizlésétől, hogy a merénylet végrehajtása esetén fel fogja robbantani azt a mérnöki hivatalt, a hol ilyen terveket sütögetnek.

— **(Pécs új mulatóhelye.)** Szombaton este nyitották meg a Kazincy utcai István pincét, Pécs legújabb mulatóhelyét. Minden este cigányzene szól, frissítő italokat és ételeket hordanak fel. Ez az új mulatóhely Pécs legkedélyesebb helyisége, a helyiség minden tekintetben modern és hasonlít a német »Weinstubek«-hoz, csak hogy mig azok »altdeutsch« stylben épültek, az István-pince magyaros stylben készült. Az árak igen mérsékelték és a publikum már is egyik kedvenc tartózkodási helyévé avatta az István-pincét.

— **(Hőemelkedés és fagy.)** A meteorologiai intézet jelzése a mai napra hőemelkedést jelzett, mely szinte megelőzve a jóslást, már tegnap este bekövetkezett, még pedig olyannyira, hogy a színházi publikum már jókora sárban indult hazafelé. Az idő megenyhült s az utcákon egyre szaporodtak a pocsóták. Ma reggel azonban elmúlt ez a

»hőemelkedés« s tért engedett a fagynak, mely az olvadt hóból csakhamar sikos tükört vont a járdákra. Ez azonban — a házigazdák dicséretére legyen mondva — ma nem járt a szokásos veszélylyel, mert már a kora reggeli órákban hamú, homok és fűreszpor borította a járdákat, kivéve egynéhány utcát, hol még a havat nem hányták el. A délelőtti folyamán azonban ismét beállott a megjósolt olvadás, úgy, hogy most, midőn e sorok írónak, a járók-kelek nagy tömege kalucsnis lábakkal tapossa a felolvadt hólevet. S ki tudja, mire e sorok napvilágot látnak, nem-e válnak korszolyapályává az utcák. Hja! Közeledik a farsang, Tél apó is hadd járja a — bolondját!

— (A kis kóborló.) A rendőrség tegnap estefelé egy ökönyi gyereket talált az utcán, ki egész vidáman kóborolt s csak akkor ijedt meg, midőn a rendőr — ki már hosszabb ideje megfigyelte — megszólította. S ekkor kisült, hogy a kis fiut Eibeck Gyulának hívják, Eibeck Antal somogyi cipész fia. A gyerek tegnap elmaradt hazulról s félvén a szülői fenytéstől, egy szabadságra odakint járt katonáival bejött Pécsre. A kis fiut átadták a rendőrök a szolgabirosnak, hol addig őrzik, míg a dolgról értesített szülők bejönnek a kis kóborlóért.

Ipartestületek gyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1899. december 28.

A pécsi kereskedelmi és iparkamarát felhívta a kereskedelemügyi minisztérium, hogy tegyen kimerítő jelentést arról, hogy mi az

oka annak, hogy az ipartestületek az iparfejlesztés, a tanonc- és szakoktatás és egyáltalán az ipari érdekek előmozdítása terén semmi, vagy csak igen csekély kis eredményt tudnak felmutatni. Hogy a kamara felterjesztésében az ipartestületekről minél hüebb képet adhasson, ma d. e. 10 órakor Littke József kamarai elnök elnökle alatt Baranya, Somogy és Tolna vármegyék ipartestületeivel kerületi értekezletet tartott ezen kérdések alapos megbeszélése céljából.

Az értekezleten a kerület következő ipartestületeinek kiküldöttjei vettek részt: Schmelcz Ferenc, Dobozay István Pécs; Jahoda Ede, Sebők Mihály Mohács; dr. Németh József, Morvay Lajos Simontornya; Steindl Vince, Schlegl Ferenc Pécsvárad; Szügyi István, Budimar Mihály Siklós; Hudetz József Kaposvár; Tikos György, Huszár Lajos S.-Kéthely; Schmidt Mátyás, Hoffmann József Németboly; Horváth Mihály, Kranzl Nándor, Krasztl József Szt.-Lőrinc; Selmezy Sándor N.-Atád; Walde Lajos, Farkas Gyula, Bretter Lajos, Szijjártó Kálmán, Bösenbach Lajos, Ölvang Károly, Gyenis Ferenc Szigetvár; Bodor József, Mészáros Ferenc Vörösmarth; Tóth Antal Dombóvár; Vágó Gyula, Pataki Antal Csurgó; Sztelek István, Bieberstein István Marcali. A kamara részéről jelen voltak az elnökök kivül: Ruepprecht Nándor, Csukás Zoltán, Ganter Ferenc kamarai beltagok, dr. Zaráy Károly titkár, Günther Mihály fogalmazó, Fonyó József irodatiszt. Az értekezlet a következő napirendet tárgyalta le:

1. Az ipartestületi intézmény szervezeti hiányai. 2. Az ipartestületek hatáskörének miként leendő kibővítése. 3. A segédek és tanoncokra vonatkozó ügyek kezelése az ipartestületek által. 4. Az ipartestületek kézműipar-fejlesztési hivatása. 5. Az ipartestületek s az iparhatóságok közötti viszony. 6. Az ipar-

testületek közreműködése az ipari szakoktatás fejlesztésénél. 7. Az ipartestületi segélypénztárak ügye. 8. Az ipartestületi szövetkezetek ügye (hitel-, nyersanyag-bezerzés-, raktár-, termelőszövetkezetek.) 9. Bensőbb összeköttetés létesítése az ipartestületek s a kereskedelmi és iparkamarák közt. 10. Egyéb általános, vagy helyi érdekű iparügyi kérdésekre vonatkozó panaszok és javaslatok.

Beható tanácskozás után, a melyben tárgyalogós felszólalásokkal csaknem minden kiküldött részt vett, s a melyből a kamara teendő jelentéséhez becses anyagot merített, a következő fontosabb alapelvek jutottak különösen kifejezésre:

Mondassék ki, hogy lehetőleg minden járási székhelyen járási ipartestületek alakítása kötelező legyen s minden képesítéshez kötött iparos tartozzék testületi kötelékbe lépni. Ezek a testületek hatósági funkciókat is végezzenek, ezért a tisztviselői állások rendszeresítenek, s a hatósági teendők ellátására bizonyos eljárás szabályok országszerte egyöntetűen állapittassanak meg, s az ipartestületek a megyék és városok által bizonyos összeggel segélyestessenek. Az iparigazolványok a testületek által állittassanak ki, mint felelősségi fórumok II. fokban a kamarák, III. fokban a keresk. minisztérium jelöltessék ki. A testületek pénzbüntetések is állapithassanak meg, sőt a tanoncok tanonc idejét büntetésül meg is hosszabbithassák. A vásári helypénztarifák egy-egy hiteles példánya a testületeknél deponáltassák, a tanonciskolák felett való felügyelet az ipartestületekre bizassék, a mulasztások itt jelentessenek be, s ezért a büntetések is a testületek szabják ki. A tisztességtelen versenyek ellen való feljelentések a testületeknél tétessenek meg, s az illetékes hatóságoknál a testületek hivatalból járjanak el. A kontárok

Szólnak a templomok összes harangjai, hirdelve az Úr születési ünnepének előestéjét.

A család együtt van.

Benn a szobában három teríték mellett két családtag ül. Az egyik terítéket a ház úrnője, a másikat egyetlen 8 éves Jenő fia foglalja el. A harmadiknak még nincs gazdája.

Mielőtt a vacsorához fogtak volna, az anya összetette kezeit, égre emelt szemekkel így kezdte imáját: »Véghetetlen jóságú Isten! Mit véthetett a magyar nemzet ellened, hogy ily rabságba engedted jutni? Vagy a megpróbáltatások keserű poharát azért nyújtod nekünk, hogy tudunk-e túrni és benned bizni? Óh bizunk Benned erősen szent hitünkkel, mert nagy a Te hatalmad. De leborulva esedezünk Hozzád, eléged meg szenvedéseinket, zúzd össze elnyomóink fegyverét és add vissza férjemet, egyetlen gyermekem atyját, adj erőt honfitársainknak, hogy türelemmel viselhesék rabláncukat. Euyhítsd fájdalmait ama özvegyek és árváknak, kiknek övéit halálos ítéletek e földről elsodorták, mert Te szent és igazságos vagy most és mindörökké Amen.

És a kis Jenő könnyes áhitattal utána mondta édes anyja imáját.

Bemutatnánk olvasóinknak, ki ez az egy pár, Istenhez fohászoló lélek, de a párbeszédéből, a mely az estebéd alatt köztük lefolyt, ugy is megtudjuk.

— Egy pár hét előtt írta édes atyám, hogy haza jön, ha csak egy percre is, szólalt meg siri csend után a kis Jenő s még ma sem láthatjuk.

Az anya nem merte remegő kis fiának megmondani,

Igaz, hogy az 1849. év karácsony napján nemcsak a magyar sirt és gyászolt, hanem európai több rokonszenves testvéreinknek is — kik ép ugy mertek lelkesedni és sikra szállni szabadságukért, mint mi — szinte kijutott a keserű pohárból, melyet a szurony és golyó fenyegetései alatt szüntőlgi kiüríteni kénytelenek voltak éppen ugy, mint mi.

Mint mi? Az lehetetlen . . . A mi elnyomatásunk, a mi lebilincsezésünk az egekhez kiált! . . .

Nem is foglalkozunk most ama ezer és ezer bilincsbe vert hazafiak szenvedéseivel, sem az itthon maradt árvák és özvegyek gyászos helyzetével. Irtak már erről eleget. Mi csak néhány olyan 1849. évi karácsonyi családi képet mutatunk be, mert nem csak azok voltak rabok, a kik be voltak zárva, hanem rab volt itthon mindenki, még a saját házában is. Ime nézzük csak:

K . . . gróf kastélyának minden ablaka messze elvilágít a termék csillárainak fényétől. Az uraság odahaza, birtokán tölti a karácsonyi ünnepeket. Kerüli a fővárosban parancsoló Haynau szekaturáit. Összejön a család este a fényes ebédlőben. Némán, szóltanul leül a karácsonyi estebédhez. Csak sóhajok fűszerezik keserűen a társalgást. S azután . . . Azután megy ki-ki hálótermébe szóltanul, a mint jött. A kastély cselédsége azonban keppesen cselekszik. Csupán a német jágernek, ki már 30 esztendeje szolgálja urát, nem fér a fejébe ez a különös eset. S kérdésére megadja neki a feleletet Kálmán komornik: »Meghalt a haza, meghaltunk mi is«, de helyreigazitja a komornikot Miska inas, ki ekkép vigasztalja meg a németet: »A trombitaszóra azonban mind feltá-

ellenőriztessenek és a testületek előjárósága által rögtön eltilthatók legyenek.

A kézműipar fejlesztése nem hivatása az ipartestületeknek, s a kormány téves nézetben van, ha azt hiszi, hogy az ipartestületek e téren tehetnek valamit. Ha minden iparcikkben a kelendőség biztosított, a megfelelő politikai helyzet előteremtetik, a kézműipart az egyéni tevékenység fejlesztheti és sohasem a testület, a melynek csak az adminisztráció és a rendfenntartás lehet a hivatása.

Kivánatosnak jelezte az értekezlet, hogy a tanoncok ott, a hol tanonc kiállítások nem tartatnak, előhaladásukról évenként valami munkát tartozzanak az ipartestületüknek bemutatni s hivattassék fel a kormány figyelmé arra, hogy a kamarák székhelyeiken az iparos segédek szakoktatásáról gondoskodjanak.

A testületek általában oly törpek, hogy szövetkezetek alapítására nem gondolhatnak, ott pedig, a hol elég tag van is, ott már rendszerint van is valamiféle szövetkezet.

Hogy a kamarák és a testületek között bensőbb összeköttetés nincs, ez nem a kamarákon múlik. Kivánatos volna, hogy minden kamarai székhelyen évenként legalább egy kerületi ipartestületi gyűlés tartassék, mert a kamarák az ipari közvéleményt csak így képviselhetik.

A kamara ezek alapján teszi meg a keresk. minisztériumhoz kimerítő jelentését.

Az értekezlet után a kamara a vidéki képviselőket a nemzeti kaszinóban vendégeiül látta, a hol Krévecz Ágoston vendéglős kitűnő kiszolgálása mellett a vidéki kiküldöttek még igen sokáig együtt maradtak és élénken ünnepelték Littke József kamarai elnök házigazdát, az ugyancsak jelen volt Majorossy Imre polgármestert, Vaszary Gyula főkapitányt és dr. Záray Károly kamarai titkárt. A felköszöntőkben, a melyeknek nem akart vége sza-

kadni, a kiküldöttek tovább folytatták a fehér asztalnál azt a munkát, a mit délelőtt a zöld asztalnál megkezdettek.

— Az előfizetési díjakkal hátralékban levő t. előfizetőinket hátralékaik mielőbbi szíves beküldésére kéri a kiadóhivatal.

Előfizetésre való felhívás.

Az 1900-dik esztendőben lapunk *huszonnyolcadik évfolyamába* lép. Ez a tekintélyes idő mely lapunknak a közönség szolgálatában eltöltött multját teszi, felment bennünket attól, hogy hosszasan számoljunk be programunkról. Ha mégis megteszszük ezt, ezzel csakis *közönségünknek azt a kitüntető bizalmát* akarjuk meghálálni s a jövőre is biztosítani, melylyel lapunkat hosszú pályafutásában mindenkor körülvette. És teszszük azért is, hogy úgy a *politikai, mint a városi ügyekben eddig folytatott önálló, független, személyi kultuszt nem üző, intézményeknek alá nem rendelt, egyedül csak a magyar nép és közönségünk érdekeit tekintő működésünket* a jövőre nézve körvonalazzuk.

Lapunk előfizetési árai:

Lapunk előfizetési ára, mely az összes napilapok között a legolcsóbb, a következő:

egész évre	10 frt.
félévre	5 frt.
negyedévre	2 frt. 50 kr.
egy hónapra	— > 85 kr.

Vasárnaponként megjelenő népies heti kiadásunk előfizetési ára:

egész évre	3 frt.
félévre	1 frt 50 kr.
negyedévre	— > 75 kr.

Az előfizetés legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhető. Előfizetések a „Pécsi Figyelő” kiadóhivatalához (Pécs, Mária-u. 1. sz. a.) küldendők.

Mutatványszámokat kívánatra bárhová küldünk. Hazafias tisztelettel

a

„PÉCSI FIGYELŐ”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Művészet, irodalom.

○ Bakó László mint Göndör Sándor. Meg van-e az valahol irva, hogy Göndör Sándornak szép hangja volt? Bizony nincs. Azt meg már teljes határozottsággal állithatjuk, hogy a falu rossza éppen nem rendelkezett muzsikális képességgel s bizony Cene cigányprimás hegedűje hol előtte, hol utána sirt Göndör Sándor nótázásának, mikor Bárti Tercsit siratta, de összhangban épen nem volt vele soha. Nos hát ha ez így van — s pedig így van — nem találhatunk Bakó László vállalkozásában excentricitást, hogy ő Göndör Sándort eljátszotta. Igaz, hogy sirva vigad a magyar és lelke bűját minden drámai néphős nótában önti ki, de azért se Göndör Sándornak, se más népszínműhősnek nem a nótá-

madunk.” S ezért a hitbéli ágazati nyilatkozatáért szegény Miskát másnap már vitték a zsandárok vasraverve a tömlőcbe. Mert neki tudnia kell miféle trombitaszóra akar a magyar ismét feltámadni.

Vagy tekintsünk be egy megyebeli közbirtokos kuriális fundusára.

A Mária Teréziabeli építkezésü duplatetejű zsinde-lyes urilakban esendes minden. Csak a ház egy fülkéjében ég a gyertya. Ott egy éltebb urnő térdel a feszület előtt. Reszkető kezeiben a rózsafüzért tartva, buzgó áhitattal kéri a mindenek urát, hogy fordítsa el a nemzetől e nem érdemelt súlyos napokat s adja vissza neki azokat, a kiket oly hön vár hajlékába.

Ezalatt pedig az istálló körül kullognak azok a részisakos fogdmegek, kik minduntalan azt lesik, mikor jön haza a ház ura, a magyar kormánybiztos fiával, a ki pedig a rettenhetlen 3-ik zászlóalj 3-ik századának főhadnagya volt.

Nem is állhatja meg ezt a hűséges, mogorva öreg béres és odaszól a lesivítézeknek: csak van esze az uramnak, meg az urfinak. Nem ettek bolondgombát, hogy hazajöjjenek a kalitkába — a kelmetek kedviért.

Szegény bérest nyomban vasraverték és vitték magukkal a zsandárok, mert e szerint neki tudnia kell, hol rejtőzik a gazdája és a fia.

És most lépünk be egy földmives hajlékába. Ott ül a gazda a sarokba tett asztalfőn. Mellette felesége. Szemben vele egy gyászos arcú fiatal menyecske. Ennek szomszédjában egy félkezű, nyomorék, fiatal legény. Az öreg gazda előtt ott van a zsoldáros könyv. Az Ur imádsága

után elénekli a család a karácsonyi zsoltárt. De mert nem csak a hazának, hanem a családnak is gyásza van, nem feledkeznek meg azokról sem, kik a karácsony szent napján bilincsekben szenvednek.

És nem feledkeznek meg a vértanukról sem, a kik már kiszenvedtek. Sőt nem feledkeznek meg a csatákban elesett hősről sem, főleg pedig a vitéz huszárörmesterről, kinek most ott kellene ülni köztük, mellette annak a bánatos fiatal asszonynak, kinek a zsoldárok éneklése alatt könnyeitől ajkai remegtek. Árva feje özvegyen maradt, mert hiányzik a háztól a fiatal vő. Ott nyugszik ő Isaszeg hideg földjében. Meghalt. Drágán fizette vissza életét annak az öt darab vasas németnek, kikkel összetűzött s a kik most vele egy földben pihennek.

A fiu ugyan itthon van. Megjött nyomorékan, mert ennek a jobb karját szakította el egy ágyugolyó Szolnoknál. De az isteni gondviselés megtartotta őt a családnak.

S még e békés ünneplő család énekében is lázongást látott a falu utcáján őgyelgő zsandár. Bevitték a derék családfőt azért, hogy igazolja, mit énekeltek a szent estén . . . ?

És most végre látogassuk meg elbeszélésünk hőseit. Mit mivelnek ők az 1848. évi szent karácsony estéjén? . . .

III.

Az alföld egy nagy falujában, a mely népességére nézve jókora városnak is beillenek, közel a falu széli szélalmokhoz egy csinos uri házba lépünk. Esteli hét óra van.

zásban nyilvánul jelleme, tragikuma és drámai végzete. Mégis csak a tettek és szavak azok, melyekben a drámai jellem megvilágosul, a színpadon pedig ez sohasem a nótázásban, hanem a *játékban* keresendő. S ezek után ha el is tekinthetnénk Bakó László énekétől, nem tesszük azt, mert még dalainak előadásában is találtunk dicsérni valót. Hangja bár tompa, mégis elég erős és a drámai akcentusokra különösen alkalmas. Minden dalát ezzel a drámai érzéssel énekelte s ha néha-néha meg is előzte a zenekart egy-két akcentussal, ezt könnyen megbocsájthatjuk neki. A mi pedig az *„Alig virradt, már is alkonyul”* kezdetű dalt illeti, azt oly szépen, mint ő előadta, oly igaz drámai érzéssel ritkán hallhatjuk. Ha a játékot tekintjük, itt szinte sajnáltuk, hogy Gőndör Sándor nem egész drámai jellem, hogy nem ad alkalmat nagystilű jellemalkotásra, miként a modern drámák hőse. Bakónak tehetsége, erős játéka, mintha szét akarta volna törni azokat a korlátokat, melyeket az alakításban talált. És bár gondosan vigyázott a természetességre és az igazságra, pár helyen mégis ennek rovására tört utat a korlátokat nem ismerő drámai hév, mely Bakót jellemzi. Ezért nem volt mindenben egyenletes, fokonként emelkedő az alakítás jellegzetessége; ezért esett néhol a külsőség rovására a belső igazság ereje. Hanem azért a második felvonás csárda előtti jelenetében például a bevégzett tökéletességre vitte az alakítást, mely a milyen igaz és természetes, épen oly hatásos is volt. A közönség megtöltötte a színházat, eme vállalkozását kedvelt színészének megnézendő. És nem is bánta meg, a mit legjobban a sok taps és kihívás jellemzett, miben Bakó László részesült.

Az előadás egyébként is jó volt. *Tiszay* direktor gyengélkedése miatt Gonosz Pistát *Németh* János játszotta, sok derűtséget keltyve. Azonban Cserebogár Jóskát elsikkasztották a darabból, mert *Éltető* Gyulára volt kiosztva s ő ehelyett *Németh* kiosztott szerepét, Adus cimbalmost játszotta — szintén sok derűtséget okozva — s Cserebogár Jóskára, ugy lát-szik, hamarjában nem találtak vállalkozót. *Bátosi* Endre Feledije, *Sarlay* Kornél Kónyája és *Nádasy* cigányprimása jók voltak. *Jeszenszky* Irén mintha nem találta volna bele magát eléggé a bokorugró szoknyába s beszéde így gyakrabban volt szalonba, sem mint parasztok közé való. *Könyves* Jenő vele együtt az intelligenciának volt akaratlan képviselője az előadásban, mert ő is sokszor kiritt előadásával a paraszt gúnyából. *Nagy* Vilma Gonosznéja a kelletténél is jobb volt. Ezzel azonban nem követünk el ellenmondást; csak azt akarjuk jelezni, hogy jeles komikánkat túlzásra ragadta a jókedve. *Baróti* Irma feltűnően nagy haladást mutatott fel Feledi Boriskában. Meggondoltan, figyelmesen játszott és a hangjából hiányzó drámai erőt az igaz érzések ábrázolásával igyekezett pótolni. *Tiszayné* Finum Rózsija kedves, temperamentumos menyecske volt; dalait szépen, érzéssel énekelte s központja volt az est sikerének, melyhez a karok ügyes éneke és a jó rendezés is méltóan járult hozzá. (→)

Folyó sz. 90. Idénybérlet 90. sz. Páros bérlet.

Nemzeti Színház.

Péntek, 1899. december 29-én.

Bőregér.

Vig operette. Zenéjét írta Strauss.

SZEMÉLYEK:

Eisenstein	Delli	Falke	Mezei
Frank	Németh	Blind	Nádasy
Rozalinda	Tibor	Alfréd	Kozma
Adél	Szekula	Frosch	Sarlay
Orlofszki	Lévay		

Szombat, dec. hó 29-én

Az unatkozó király.

Törvénykezés.

§ **Az utonállók.** *Proksch* Gyula panaszos, október 7-én a dályoki korcsmából ment haza, midőn *Gyurin* Mió orvul megtámadta, mely idő alatt *Jaksics* Mátó őrt állt, hogy nézze nem jön-e valaki. *Proksch* Gyula ittas volt s így könnyen elbántak vele, a földre teperték és 11 frt 03 krt vettek el tőle. A bíróság rablás büntette címén helyezte *Gyurin* és *Jaksics*ot vád alá, azonban miután az erőszak nem lett bebizonyítva, lopás vétségében mondták ki a vádlottakat bűnösöknek és *Gyurin* Mió 3 hónapi fogházat, bűnsége *Jaksics* Mátó pedig 2 havi fogházat kaptak. Az ítélet jogerős.

§ **Véresre verték.** *Markovits* Lajos súlyos testi sértés büntetével volt vádolva, valamint *Tomics* Péter másodrendű vádlott is, mindketten szerdahelyi lakosok. A harmadrendű vádlott *Virág* Lina csehi lakosnő volt, ők hárman oly véres verekedést rögtönöztek, hogy áldozatukat *Tomica* Pétert 62 napig ápolták, míg ismét lábra tudták állítani. Mindhármukat súlyos testi sértés vétségében mondták ki bűnösnek a pécsi kir. törvényszék, *Tomics* Péter 2 havi fogházat, *Markovits* 6^h heti és *Virág* Lina 1 havi fogházbüntetést kaptak. Ezenkívül 5—5 frt pénzbírságban marasztaltattak el. Az ítélet jogerős.

§ **Eltűnt ember.** *Kaizer* Henrik, mázai lakos, évekkal ezelőtt eltűnt. Bárhol keresték, nem találtak rá s nem is adott életjelet soha magáról. Az eltűnt embert most bírósággal holtá akarják nyilvánítani a rokonai s meg is indították a szegzárdi kir. törvényszéknél ez iránt a holtá nyilvánítási eljárást. Ha az eltűnt ember egy év alatt nem ad életjelet magáról, meg is történik a holtá nyilvánítása.

Tanügy.

(**Tanító-változás.** Miként értesülünk, *Zajgha* Béla dinnyeberkii tanítót Uj-Palotán (Biharmegye) megválasztották tanítónak és így legközelebb Uj-Palotán megkezdte működését.)

(**Roncsoló toroklob az iskolákban.** Mind gyakrabban lép föl ez a gyermek rém, gyilkoló betegség, a roncsoló toroklob a vidéki iskolákban. Legújában *Szaporca* községben lépett fel a roncsoló toroklob az iskolás gyermekek között, miért is alispáni rendelettel az ottani iskolát bezárták bizonytalan időre. *Rádon* a tanító gyermeke betegedett meg roncsoló toroklobban s hogy a többi iskolás növendékek a ragályozó kór elől kitérhessenek, az alispán a rádi iskolát bizonytalan időre bezáratta s elrendelte a fertőtlenítő eljárás alkalmazását.)

TÁVIRATOK.

— **Bánffy által mandátum vállaltatik.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Bécsből sürgőnyzik, hogy az ott időző delegátusok körében elterjedt hír szerint *Bánffy* Dezső a „Hét” című folyóiratban közölt naplótöredék következtében a főudvarmesteri állásról legközelebb lemond, újra mandátumot vállal s ezzel ismét az aktív politika terére lép.

— **Szell Kálmán a királynál.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A király ma délelőtt 11 órakor hosszabb magánkihallgatáson fogadta *Szell* Kálmánt.

— **A kvótadöntés.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A „Wiener Tagblatt” délutáni kiadása jelenti, hogy holnap megjelenik a királyi kézirat a kvóta-

döntés ügyében, mely szerint a magyar kvóta 34,5%, az osztrák pedig 65,5%-ban lesz megállapítva.

Ez a hír azonban valószínűtlen, mert kizártnak tartják, hogy a király Magyarország kvótáját nagyobb arányban állapítsa meg, mint a milyenben a kvótabizottságok megegyeztek.

Szerkesztői üzenetek.

F. J. (B.-Sellye.) Igen szépek elismerő sorai. Azonban nem valók a nyilvánosság elé. Az igazi érdem különben se szorul arra, hogy elismerő sorokkal csináljunk neki reklámot.

U. F. Üdvözljük a gárdában a visszatért régi bajtársat és kérjük szives munkálkodását a jövőben is!

Nyilt-tér.

SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Arany- és ezüstáru-gyár
és verde-intézet.

Rubin A. és Fia
BUDAPEST.

Gyár: VIII., Német-utca 9.

Telefon 56—60.

Iroda és elárúsítás:

VIII., Eszterházy-utca 20.

Telefon 57—92.

Saját készítményü

sima és mintázott evőkészletek, tálcák, kenyérkosarak, gyümölestartók, girandolok, gyertyatartók, service-ok, toilette-ok, versenydíjak, koszorúk, érmek, mindennemű egyházi tárgyak stb. mindennemű kivitelben.

Nagybani áruk.

Javítások és ujja-alkítások saját költségén eszközöltetnek.

Utolsó előtti hét!!

100.000 korona érték

5 egyenként 20.000 korona érték

20% levonásával készpénzben

kétségkívül a legszebb és legözélszerűbb

UJÉVI AJÁNDÉK

mely a budapesti poliklinikai egyesület kórháza javára rendezett nagy jótékonyági sorsjátékának egyetlen sorsjegyével nyerhető csak 1 koronáért.

Minden egyes sorsjegy mind a 6 huzáson utánfizetés nélkül játszik s így egy sorsjeggyel mind a 6 főnyeremény megnyerhető

200.000 korona összértékben. — Első huzás visszavonhatatlanul már január 4-én. Sorsjegyeket ajánl: Krausz Simon és fia, Schapringer J., Ullmann M. K. Pécsen.

jutányos áron a ki-
unkban vétetnek föl.

Az "István-Pincze"

Dreher-söröde.

A város egyetlen Dreher-sörödéje, Király- és Kazinczy-utca sarkán.

Tisztelettel értesítettik a n. é. közönség, hogy a fővárosi min-
tára ujonnan berendezett

István-pincze megnyilott.

Kimérésre kerül a legjobb minőségű Dreher-féle sör. Kitűnő
étterem a közönség rendelkezésére áll, hol ugy délben, mint egész
éjfélig friss eledelek jutányosan kaphatók.

Becses pártfogását kéri: Weindorfer János vendéglős.

Abonensek olesó áron elfogadtatnak.

Tiszta magyar borok!

Jó konyha!

Színház után találkozók!

Csinos separék.

Társas-estélyekre alkalmas.